

Kredse i Befolkningen, regulerede ved Administrationens Medvirkning, og som saadanne kom de her til de politiske Institutioner, som havde det sidste og afgørende Ord at sige; man kunde saa her — som bekendt er Sagen jo ikke bleven fremmet — tage Sagen op og sige: her se vi, hvad disse Folk forlange; lad os nu se, om disse Forbringere kunne forliges med de andre Samfundsklassers berettigede Ønsker. Man er ikke gaaet saaledes frem med Toldkommissionens Arbejde. Der skete Henvendelser fra de industridrivende Kredse om, at ogsaa denne Kommission maatte blive sammensat af Repræsentanter for de interesserede, men der er ikke taget Hensyn til dem. Kommissionen blev derfor ikke sammensat saaledes, som den efter min Mening burde have været sammensat, nemlig af Repræsentanter for Producenter og Forbrugere, som saa kunde have drøftet disse Anliggender og fremsat Resultatet fra de interesserede Parters Side. Nej, Kommissionen blev sammensat af Repræsentanter for dem, der have det sidste Ord, den politiske Afgørelse, nemlig af Medlemmer fra begge Rigsdagens Ting, hvortil saa højedes ikke Producenter, men tekniske Toldembedsmænd som Vejledere og Raadgivere. Som Følge deraf er Toldkommissionens Forslag heller ikke Udtryk for Haandværkets og Industriens Krav og Ønsker, men er nærmest Udtryk for politiske Overvejelser. Der foreligger altsaa fra første Færd slet ikke det Grundlag, som man kan sige er vedkommende interesserede Klasses eget. Naar vi saa se, hvorledes Forslagets Skæbne har været paa dets videre Vej, saa kan man heller ikke sige, at der her er taget særligt Hensyn til disse Klasser. Ganske vist har Toldkommissionen arbejdet saaledes, at den tilkaldte Repræsentanter for Industrien; men dette er kun slet for at afhøre dem. Deres Ansuelser, Udtrykket for deres Krav, have de ikke haft Afgang til at formulere i Betænkningen. De ere altsaa kun blevne afhørte som en Slags Vidner, og den politiske Kommission har selv bestemt, hvilket Resultat den vilde udbrage af disse Afhøringer. Da Sagen saa kom til Folketinget, har man som bekendt heller ikke her søgt at erstatte, hvad der manglede. Man har ikke her i Tinget eller senere i Udvalget søgt at faa de industridrivendes Krav undersøgt,

eller undersøgt de Protester, der indkom, eller de Krav, der bleve stillede. Man har tværtimod paa Forhaand afstaaet derfra og har blot fortsat den politiske Forhandling, man kunde maaske gerne sige den politiske Handel, som begyndte i Toldkommissionen, og som nu har ført til det Resultat, der her foreligger. Men hele den Maade, hvorpaa man saaledes er gaaet frem, have efter min Mening de industridrivende Grund og Ret til at være utilfredse med. De havde dog Ret til at vente en noget anden Behandling af en Lov, der saaledes angaar deres Erhverv, som allerede efter den sidste Folketælling for 8 Aar siden ernærede over $\frac{1}{4}$ af Landets Befolkning. Naar jeg altsaa nu stemmer for dette Forslags endelige Vedtagelse her, er det ikke, fordi jeg finder det tilfredsstillende hverken i sin Indgang eller i sin Udgang, men fordi jeg har det Haab, at det Hensyn til de Samfundsklasser og deres Krav, som man ikke har villet tage her, maa blive taget i det andet Ting. Det er derfor ikke mit Haab, hvad en anden æret Taler (M. S. Jensen) nylig berørte som en Mulighed, at det andet Ting skal slaa denne Lov ihjel; men det er ganske vist mit Haab, at det andet Ting heller ikke skal tage sig Sagen let, men undersøge den grundig paa en saadan Maade, at der saa vidt mulig raades Bud paa den Stade, der er slet, og paa en saadan Maade, at der tages Hensyn til de fornuftige Krav, der kunne stilles fra de producerende Samfundsklassers Side her i Landet, saa at de blive afvejede og i det videst mulige Omfang respekterede, hvor de ikke træde andre berettigede Krav for nær. Jeg haaber, at dette vil ske, og jeg glæder mig, tværtimod hvad den sidste ærede Taler ytrede, over den højtærede Ministers Udtalelser, som for hans Vedkommende antydede, at han ogsaa ventede at kunne faa dette Lovforslag forbedret i Landstinget i en saadan Månd, som vedkommende Producenter kunne være tjente med. Jeg haaber, det vil lykkes, og at Loven, naar den kommer herved igen, maa være væsentlig forbedret saaledes, at den ikke vil faa den Virkning, som jeg er overbevist om, den vilde have, dersom den bliver vedtaget i den nuværende Skikkelse, idet den sikkert i høj Grad vilde skade den danske Produktion til bedste for fremmede Produktion og derigennem for mindste hele vort Folks Gvne til at ernære